

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 394/2020-76

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky obchodnej spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s., Hodžova 11, Žilina, IČO 31 575 951, zastúpenej advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., Digital Park II, Einsteinova 25, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Martin Škubla, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 156/2018-726 z 18. apríla 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 73/2019 z 28. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s., p r i j í m a na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. O d k l a d á vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 156/2018-726 z 18. apríla 2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I č. k. 33 Cb 126/2012-539 z 21. júna 2018 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Prima banka Slovensko, a. s., Hodžova 11, Žilina, IČO 31 575 951 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 156/2018-726 z 18. apríla 2019 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 73/2019 z 28. novembra 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a priložených príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), sa poddĺžníckou žalobou podľa § 103 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) doručenou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 9. júla 2012 domáhala proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „právna predchodkyňa sťažovateľky“ alebo „banka“), zaplata sumy 1 081 289,24 € z dôvodu porušenia povinnosti vyplývajúcej z § 96 ods. 3 Exekučného poriadku, pretože banka po tom, ako jej bol 18. augusta 2009 doručený exekučný príkaz súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] v rámci exekúcie vedenej pod sp. zn. EX 1164/09,

nevyplatila žalobkyni (oprávnenej) pohľadávku voči obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „[REDACTED]“). Žalobkyňa v žalobe uviedla, že exekúcia bola vykonávaná na podklade notárskej zápisnice spísanej notárkou [REDACTED] 4. júna 2009, ktorou [REDACTED] uznala svoje záväzky voči žalobkyni v sume 1 079 489,68 € a vyslovila súhlas s jej vykonateľnosťou. Exekučnému príkazu predchádzalo riadne doručenie upovedomenia o začatí exekúcie a príkazu na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke právnej predchodkyňi sťažovateľky 24. júla 2009. Povinnosť vyplývajúcu z exekučného príkazu právna predchodkyňa sťažovateľky objektívne nemohla splniť v období od 30. júla 2009 do 12. apríla 2011, keď boli finančné prostriedky nachádzajúce sa na bankových účtoch [REDACTED] zaistené na základe príkazu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „prokurátor“), ktorý prokurátor neskôr zrušil v dôsledku zastavenia trestného stíhania za zločin poškodzovania veriteľa uznesením vyšetrovateľky Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I. Po tomto období však právna predchodkyňa sťažovateľky finančné prostriedky nachádzajúce sa na bankových účtoch [REDACTED] naďalej bezdôvodne zadržovala.

3. Dňa 31. júla 2009 podala právna predchodkyňa sťažovateľky okresnému súdu návrh „na vylúčenie peňažných prostriedkov, resp. pohľadávok z účtov“ z exekúcie vedenej súdnym exekútorom pod sp. zn. EX 1164/09 (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku účinného v danom čase); vec bola vedená pod sp. zn. 35 Cb 101/2009.

4. Dňa 31. júla 2009 podala právna predchodkyňa sťažovateľky okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie pre jej neprípustnosť a návrh na odklad exekúcie; vec bola vedená pod sp. zn. 4 Er 504/2009. Dňa 18. augusta 2009 právna predchodkyňa sťažovateľky opätovne podala okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie.

5. Na základe návrhu právnej predchodkyne sťažovateľky na vyhlásenie konkurzu na majetok [REDACTED] z 27. mája 2011, v ktorom uviedla, že na bankových účtoch [REDACTED] sa k 27. máju 2011 nachádzajú finančné prostriedky v celkovej sume 1 179 810,90 €, okresný súd uznesením sp. zn. 2 K 27/2011 z 13. júna 2011 zverejnenom v Obchodnom vestníku 21. júna 2011 začal konkurzné konanie proti [REDACTED]

6. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 K 27/2011 z 5. júna 2012 zverejnenom v Obchodnom vestníku 12. júna 2012 vyhlásil konkurz na majetok [REDAKOVANÉ], ustanovil do funkcie správcu [REDAKOVANÉ] a vyzval veriteľov, aby v lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu prihlásili svoje pohľadávky. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že „na základe vykonaného šetrenia Predbežný správca zistil, že Dlužník má vedené účty vo [REDAKOVANÉ] (osem bežných účtov, kde peňažné prostriedky sú však blokované a nemožno nimi voľne nakladať) a v [REDAKOVANÉ] (so zostatkom k 31. 12. 2010 vo výške 32 239,91 eura). V pokladni Dlužník eviduje ku dňu 30. 08. 2011 sumu 80,08 eura a 10 973 CZK. Z predložených účtovných závierok Predbežný správca zistil, že Dlužník napriek predĺženiu disponuje majetkom postačujúcim na úhradu nákladov konkurzu. Spolu s vyššie uvedenými finančnými prostriedkami eviduje dlžník ku dňu 30. 08. 2011 aj pohľadávky voči [REDAKOVANÉ] vo výške 230 350,65 CZK a voči spoločnosti [REDAKOVANÉ] vo výške 650 000,- eur.“.

7. Okresný súd uznesením č. k. 33 Cb 126/2012-487 z 11. septembra 2017 rozhodol, že v predmetnom konaní bude pokračovať so sťažovateľkou.

8. Právna predchodkyňa sťažovateľky sa v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 33 Cb 126/2012 bránila tým, že vzhľadom na účinky začatia konkurzného konania proti [REDAKOVANÉ] nemala povinnosť vyplatiť žalobkyni pohľadávku z bankového účtu [REDAKOVANÉ]; že notárska zápisnica je neplatná, keďže sa prieči dobrým mravom a narúša zásadu poctivého obchodného styku. Notárska zápisnica je nespôsobilým exekučným titulom, pretože neobsahuje právny dôvod, predmet a čas plnenia v zmysle normatívnych požiadaviek Exekučného poriadku, a to najmä v dôsledku toho, že záväzok uznaný povinným v notárskej zápisnici je neurčitý a nezrozumiteľný, nie je definovaný, čo sa týka právneho dôvodu, ale je iba odkazom na faktúru, čo nemožno považovať za dostatočne určité, predstavuje zmluvnú pokutu, čo odporuje § 41 ods. 3 Exekučného poriadku, preto je mimoriadne sporné, či uznané záväzky v čase ich uznania reálne existovali; a že medzi bankou a žalobkyňou bol kreovaný záväzkovo právny vzťah na základe rámcovej zmluvy na uzatváranie obchodov s investičnými nástrojmi z 22. decembra 2005, podľa ktorej banka poskytovala [REDAKOVANÉ] investičné služby tak,

ako definoval zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení účinnom v danom čase (ďalej len „zákon o cenných papieroch“). V dôsledku nepriaznivého vývoja menových kurzov na medzibankových trhoch utrpela [REDAKOVANÉ] v roku 2009 investičnú stratu, ktorú bola v súlade s rámcovou zmluvou povinná uhradiť banke. Na účel zabezpečenia úhrady prípadnej investičnej strany zložila [REDAKOVANÉ] v banke zábezpeku podľa § 555 Občianskeho zákonníka formou vkladov evidovaných na štyroch špeciálnych účtoch vedených bankou a označených ako kolaterál. Peňažné prostriedky na kolaterálových účtoch predstavovali zabezpečenie prípadných investičných strát, ktoré mohli vzniknúť realizáciou obchodov s investičnými nástrojmi podľa rámcovej zmluvy. Podmienky jednotlivých zmlúv o kolaterálových účtoch pritom nepripúšťali, aby majiteľ účtu s peňažnými prostriedkami na kolaterálových účtoch akokoľvek samostatne nakladal. Banka disponuje postavením záložného veriteľa v zmysle § 151b ods. 1 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 151e ods. 5 Občianskeho zákonníka na základe posesórneho záložného práva zriadeného jednotlivými zmluvami o kolaterálových účtoch a vzniknutého reálnym odovzdaním peňažných prostriedkov banke ako záložnému veriteľovi. Podľa § 61a ods. 2 Exekučného poriadku, resp. § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka pritom nie je možné bez súhlasu záložného veriteľa viesť exekúcie na záloh.

9. V podaní doručenom okresnému súdu 8. decembra 2017 sťažovateľka poukázala na svoju procesnoprávnu obranu v rámci exekúcie, ktorá spochybňuje legitimitu jej vedenia, ako aj samotný exekučný titul (záložné právo k pohľadávkam z účtu a spornosť vymáhanej pohľadávky žalobcu). Podľa názoru sťažovateľky ide o otázky, ktorých vyriešenie nemá osobitný význam pre rozhodnutie vo veci. Ak by aj súd uzavrel, že záložné právo neexistuje, takéto konštatovanie nie je spôsobilé poprieť či oslabiť obranu žalovaného spočívajúcu predovšetkým v kvázi suspenzívnych účinkoch podaného návrhu na odklad exekúcie. To platí aj pre eventuálny záver o existencii vymáhanej pohľadávky. Pohľadávka banky voči [REDAKOVANÉ] z titulu straty z obchodovania v sume 1 081 289,24 € bola priznaná rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie sp. zn. II/2010-5611 z 28. apríla 2011.

10. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 33 Cb 126/2012-539 z 21. júna 2018 rozhodol, že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 1 081 289,24 € v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že rámcová zmluva a jednotlivé zmluvy o bežnom účte neboli uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka upravujúceho záložné právo, ako tvrdila banka, ale podľa Obchodného zákonníka a zákona o cenných papieroch. V Notárskom centrálnom registri záložných práv nikdy nebolo registrované záložné právo banky týkajúce sa pohľadávok medzi bankou a [REDAKOVANÉ]. Ani v rámci konkurzného konania na majetok [REDAKOVANÉ] banka neprihlasovala svoje pohľadávky s vyznačením záložného práva. Okresný súd preto tvrdenie banky, že došlo k zriadeniu záložného práva v prospech banky a že banka je záložný veriteľ, vyhodnotil ako nepravdivé.

10.1 Podanie excindačnej žaloby bankou 31. júla 2009 bolo zjavne predčasné, pretože banka v tom v čase nemala žiadnu splatnú pohľadávku voči [REDAKOVANÉ]. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 33 Cb 101/2009 z 3. júla 2012 bola excindačná žaloba banky zamietnutá z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok [REDAKOVANÉ], čím banka stratila naliehavý právny záujem na určení, že pohľadávky na výplatu z kolaterálnych účtov sú vylúčené z exekúcie. Banka nemohla podať žalobu o vylúčenie vecí z exekúcie, keďže nedisponovala záložným právom k finančným prostriedkom na kolaterálnych účtoch. Právnym následkom podania excindačnej žaloby nebolo prerušenie exekúcie ani odklad exekúcie, resp. založenie aktívnej legitímácie banky na podanie návrhu na odklad exekúcie, preto súdnemu exekútorovi nič nebránilo vykonávať úkony v rámci exekučného konania a banke nič nebránilo postupovať podľa § 96 ods. 3 Exekučného poriadku.

10.2 Banka nebola aktívne legitimovaná na podanie návrhu na odklad exekúcie 31. júla 2009, pretože podľa § 56 Exekučného poriadku účinného v danom čase aktívne legitimovaným na podanie takéhoto návrhu bol výlučne povinný. Návrh banky na odklad exekúcie a návrh banky na zastavenie exekúcie bol uznesením okresného súdu sp. zn. 4 Er 504/2009 z 15. októbra 2009 zamietnutý pre nedostatok aktívnej legitímácie banky. Krajský súd uvedené rozhodnutie okresného súdu zrušil výlučne z dôvodu, že sa okresný súd nezaoberal otázkou možného postavenia banky ako záložného veriteľa. V dôsledku zastavenia exekúcie sa o uvedených návrhoch opätovne nerozhodovalo.

10.3 Konanie banky, ktorá nepostupovala podľa § 96 ods. 3 Exekučného poriadku, tak možno vyhodnotiť ako zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu.

11. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom uviedla, že účelom podanej poddĺžnickej žaloby nebol výkon práva žalobkyne, ale jej snaha obohatiť sa a poškodiť banku; ide o zjavné zneužitie práva, ktorému by nemala byť poskytnutá súdna ochrana. Z dôvodu zaistenia peňažných prostriedkov na kolaterálnych účtoch [REDAKOVANÉ] banka objektívne nemohla plniť okamžite po doručení exekučného príkazu. Ani v období od 21. apríla 2011 do 22. júna 2011, t. j. od zrušenia zaisťujúceho príkazu prokurátora do prerušenia exekučného konania banka nebola povinná postupovať podľa § 96 ods. 3 Exekučného poriadku. Konanie banky, ktorá nepostupuje podľa nezákonného exekučného príkazu, ale sanuje vzniknutú stratu, čiže sleduje legitímny hospodársky cieľ a záujmy svojich klientov ako vkladateľov, nemožno kvalifikovať ako rozporné s dobrými mravmi, resp. zneužitie práva. Popri vedení excindačného konania musí byť vytvorený priestor na aj reálnu ochranu subjektívnych práv tretích osôb. Pre rozhodnutie v tejto veci je podstatné iba to, či po iniciovaní konania o vylúčenie veci z exekúcie bola banka súčasne legitimovaná na podanie návrhu na odklad exekúcie a či pri exekúcii príkazom pohľadávky z účtu v banke postupovala *lege artis*. Okresný súd sa pri riešení otázky aktívnej legitímácie sťažovateľky na podanie návrhu na odklad exekúcie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe (R 48/2012), čo žiadnym spôsobom neodôvodnil. Okresný súd sa nezaoberal námietkami sťažovateľky týkajúcimi sa existencie vymáhanej pohľadávky ani spornými okolnosťami spísania notárskej zápisnice. V ďalšom priebehu odvolacieho konania sťažovateľka opakovane konštatovala, že rozhodnou je jedine skutočnosť, že s podaním návrhu na odklad exekúcie sa v súlade so zákonom spája kvázisuspensívny účinok, čo znamená, že banka v danom čase nemohla poskytnúť žiadne peňažné prostriedky z kolaterálnych účtov [REDAKOVANÉ] v prospech žalobkyne. Sťažovateľka zdôraznila, že pohľadávku žalobkyne považuje od začiatku konania za fiktívnu a špekulatívnu, pričom jediným účelom jej vzniku prostredníctvom notárskej zápisnice bolo dosiahnuť vedenie exekúcie na peňažné prostriedky banky, ktoré boli *pro forma* dočasne vedené na kolaterálnych účtoch [REDAKOVANÉ], ktorá začiatkom roku 2009 utrpela definitívnu investičnú stratu na úrovni približne 1,1 milióna € v dôsledku

neúspešných špekulatívnych obchodov, pričom banka túto stratu na medzinárodnom menovom trhu (FOREX) za klienta vysporiadala z vlastných prostriedkov a vzniklo jej oprávnenie na kompenzáciu z peňažných prostriedkov nachádzajúcich sa na týchto kolaterálnych účtoch. Niet žiadnych pochyb o tom, že tieto peňažné prostriedky patria sťažovateľke.

12. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 Cob 156/2018-726 z 18. apríla 2019 rozsudok okresného súdu č. k. 33 Cb 126/2012-539 z 21. júna 2018 potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) s tým, že rozhodnou otázkou, ktorá sa v tomto konaní rieši, je otázka, „či bola banka povinná vyplatiť v dôsledku exekúcie vedenej proti povinnému prikázanim pohľadávky z účtu v banke povinného peňažné prostriedky z účtu povinného žalobcovi ako oprávnenému“. V tejto súvislosti na zdôraznenie správnosti uvedeného rozsudku okresného súdu dodal, že oprávnený na dosiahnutie úspechu v sporovom konaní o poddlžnickej žalobe musí preukázať nasledujúce predpoklady:

- vznik práva oprávneného na vyplatenie peňažných prostriedkov na účte povinného;
- porušenie niektorej povinnosti banky, ktorú jej ukladá zákon v § 95 až § 99 Exekučného poriadku;
- reálne ukrátenie oprávneného postupom banky o vyplatenie súm, na ktoré by mal inak nárok;
- príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti banky a reálnym ukrátením oprávneného zo strany banky.

12.1 Právo oprávneného na vyplatenie peňažných prostriedkov z účtu povinného vzniká doručením exekučného príkazu banke, v ktorej má povinná pohľadávku z účtu. Porušenie povinnosti banky, na základe ktorého je možné podanie poddlžnickej žaloby voči banke, sa týka iba taxatívne vymedzených povinností banky uvedených v § 95 až § 99 Exekučného poriadku. Pre úspech žalobcu v prípade podanej poddlžnickej žaloby sa tiež vyžaduje, aby ukrátenie oprávneného postupom banky o vyplatenie súm, na ktoré mal nárok, bolo reálne. Ak povinný nemal na účte v banke žiadne disponibilné peňažné prostriedky, ktoré nepodliehajú exekúcii (§ 104 Exekučného poriadku) alebo sú z exekúcie vylúčené (§ 102 Exekučného poriadku), nemožno sa úspešne domáhať poddlžnickej žaloby,

hoci by banka porušila niektorú z povinností uložených v § 95 až § 99 Exekučného poriadku. Posledným predpokladom je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinností banky v zmysle § 95 až § 99 Exekučného poriadku a reálnym ukrátením oprávneného. Podľa názoru krajského súdu v danom prípade boli naplnené všetky predpoklady pre úspešné podanie poddžníckej žaloby, v rámci ktorej sa žalobkyňa domáha proti sťažovateľke svojich nárokov na zaplatenie sumy, na ktorú by mala právo, ak by banka neporušila svoje povinnosti v zmysle § 95 až § 99 Exekučného poriadku.

12.2 Zo skutkového stavu veci zisteného okresným súdom vyplýva, že na účtoch vedených bankou v prospech [REDAKOVANÉ] sa v čase doručenia exekučného príkazu nachádzalo dostatočné množstvo finančných prostriedkov, banke teda nič nebránilo vo vyplatení vymáhanej pohľadávky spolu s trovami exekúcie. V danom prípade nebolo v rámci konania preukázané a ani sporovými stranami tvrdené, že by poukázaniu finančných prostriedkov z účtov povinného vedených bankou bránilo to, že by šlo o peňažné prostriedky, ktoré nepodliehajú exekúcii (§ 104 Exekučného poriadku) alebo sú z exekúcie vylúčené (§ 102 Exekučného poriadku). Podľa názoru krajského súdu sťažovateľka v danom prípade nepreukázala, že by mala v relevantnom čase k majetku [REDAKOVANÉ], ktorý podliehal exekúcii vedenej v prospech žalobkyne, právo, ktoré vylučuje, aby bol tento majetok použitý k nútenému výkonu rozhodnutia, a teda nebola aktívne legitimovaným subjektom na podanie excindačnej žaloby ani na podanie návrhu na odklad exekúcie. Exekučný príkaz spĺňal všetky zákonné náležitosti, preto mala banka plniť povinnosti vyplývajúce z príslušných ustanovení Exekučného poriadku.

12.3 V súvislosti s tvrdením sťažovateľky, že finančné prostriedky boli viazané účelovo na účet kolaterálu, teda že nejde o peňažné prostriedky v dispozícii povinného, krajský súd konštatoval, že v danom prípade išlo o peňažné prostriedky, ktoré pri zmluvách o bežnom účte podľa § 708 a nasl. Obchodného zákonníka sú vo vlastníctve banky, avšak predmetom exekúcie prikázaním pohľadávky je vždy len pohľadávka povinného voči banke, ktorá tu bezpochyby v čase vydania exekučného príkazu, ako aj v čase zrušenia zaistenia zo strany prokurátora existovala.

13. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie podľa § 420 písm. a), e) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, v rámci ktorého namietla, že

konanie o poddlžnickej žalobe je po vyhlásení konkurzu neprípustné, rozhodovanie o tejto veci nepatrí do právomoci súdov, vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd; že rozsudok krajského súdu je vzhľadom na predchádzajúce závery krajského súdu prekvapivým rozhodnutím; že krajský súd dospel k záveru, že exekučný príkaz spĺňal všetky zákonné náležitosti, pričom sám doplnil skutkový stav bez toho, aby umožnil sťažovateľke vyjadriť sa k takto nezákonne doplnenému dokazovaniu; že rozsudok krajského súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená, a to či „*má mať nezákonne vydaný exekučný príkaz prednosť pred zákonnými kvázi suspenzívnymi účinkami podaného návrhu na odklad*“; že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní odklonil od právneho názoru dovolacieho súdu formulovaného v uznesení sp. zn. 3 MCdo 20/2010 z 13. októbra 2011 (R 48/2012), podľa ktorého „žalobca, ktorý podal (excindačnú) žalobu o vylúčenie veci z exekúcie, sa v exekučnom konaní môže domáhať povolenia odkladu exekúcie z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie“. Podanie excindačnej žaloby, v ktorej sa osoba odlišná od povinného (žalovaný) domáha vylúčenia individuálne určenej veci z exekúcie, pritom zakladá tejto osobe aktívnu procesnú legitimitáciu na podanie návrhu na povolenie odkladu exekúcie. Taký istý právny názor vyslovil ústavný súd v uznesení sp. zn. I. ÚS 472/2015 zo 4. novembra 2015; a že rozsudok krajského súdu trpí vadami zmätočnosti.

14. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Obdo 73/2019 dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP, čo odôvodnil tým, že vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. a) CSP obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súd nemal právomoc vec prejednať a rozhodnúť.

14.1 Nesprávne obsadenie okresného súdu sťažovateľ nenamietal v prvoinštančnom konaní ani v odvolacom konaní, prípustnosť dovolania sťažovateľky preto z § 420 písm. e) CSP nevyplýva.

14.2 Pokiaľ ide o posúdenie splnenia predpokladov pre úspešné podanie poddlžnickej žaloby, krajský súd skutkové zistenia okresného súdu nijako nespochybnil. Krajský súd nemal dôvod dokazovanie zopakovať, a keďže nezistil existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania a pre nariadenie pojednávania nebol daný verejný záujem, rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý plne zodpovedá zákonu. Z odôvodnení

rozhodnutí súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu je dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorým sa stotožnil, preto netrpia vadou zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14.3 Z odôvodnení rozhodnutí súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu vyplýva, že predmetom sporu bolo posúdenie, či boli naplnené všetky predpoklady pre úspešné podanie poddlžnickej žaloby, v rámci ktorej sa žalobkyňa domáhala voči sťažovateľke svojich nárokov na zaplatenie sumy, na ktorú by mala právo, ak by banka neporušila svoje povinnosti v zmysle ustanovení § 95 až § 99 Exekučného poriadku. Z uvedeného vyplýva, že žalovaným vymedzená právna otázka súvisiaca s podaním excindačnej žaloby a návrhu na odklad exekúcie nebola pre rozhodnutie krajského súdu podstatná, keďže je bez právnej relevancie k posudzovanému prípadu. Judikát najvyššieho súdu R 48/2012 nepredstavuje rozhodnutie dovolacieho súdu, od ktorého by sa odvolací súd odklonil pri riešení právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo jeho rozhodnutie v posudzovanom prípade, preto nemôže byť podkladom pre vyslovenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

14.4 Ani vyriešenie právnej otázky, či „*má mať nezákonne vydaný exekučný príkaz prednosť pred zákonnými kvázi suspenzívnymi účinkami podaného návrhu na odklad*“, nebolo rozhodujúce pre právne posúdenie danej veci, preto nemôže byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Okresný súd aj krajský súd dospeli k záveru, že žalobkyňa preukázala splnenie všetkých predpokladov pre úspešné podanie poddlžnickej žaloby podľa § 103 Exekučného poriadku. Žiadne zákonné ustanovenie neopravňuje banku posudzovať, či je exekučný príkaz vydaný v súlade so zákonom, ani banku neopravňuje odoprieť plnenie na základe exekučného príkazu.

15. Sťažovateľka po opísaní doterajšieho priebehu súdneho konania o poddlžnickej žalobe v ústavnej sťažnosti opakovane poukazuje na skutočnosť, že má, resp. jej právna predchodkyňa mala k peňažným prostriedkom, ktoré vedie na bankových účtoch [REDACTED], právo vylučujúce exekúciu, tzv. kolaterál v prípade strát z forexových obchodov (§ 102 Exekučného poriadku), preto podala vylučovaciu žalobu a návrh na odklad exekúcie,

čím nastali kvázi suspenzívne účinky zo zákona, a preto nemohla postupovať podľa exekučného príkazu. Sťažovateľovi po utrpení strany z forexových obchodov „zostali“ len prostriedky, ktoré viedla banka na svojom bankovom účte; [REDAKOVANÉ] tieto peňažné prostriedky poskytla banke ako zábezpeku – kolaterál v prípade strát z forexových obchodov, preto majú byť použité na uspokojenie sťažovateľky. Žalobkyňa s exekúciou na peňažné prostriedky vedené na bankovom účte banky neuspela, keďže táto bola zastavená v dôsledku vyhlásenia konkurzu. Po vyhlásení konkurzu žalobkyňa podala poddžnícku žalobu o zaplatenie sumy 1 081 289,24 € a zároveň si prihlásila pohľadávku v konkurze v sume 1 081 289,24 €.

15.1 Sťažovateľka zastáva názor, že poddžnícka žaloba je spôsobom vedenia exekúcie, a tak je zo zákona vylúčené, aby sa o nej konalo a rozhodlo, ak bol na majetok [REDAKOVANÉ] vyhlásený konkurz. Počas konkurzu totiž nie je možné viesť zo zákona voči konkurznej podstate individuálne exekučné konanie. Tým sa poskytuje konkurznej podstate exekučná ochrana, tzv. absolútna exekučná imunita konkurznej podstaty. K vyhláseniu konkurzu na majetok [REDAKOVANÉ] došlo 13. júna 2012 a k podaniu poddžníckej žaloby až 9. júla 2012, avšak všeobecné sudy túto základnú právnu skutočnosť vôbec nezohľadnili. V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že sudy rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Nedostatok podmienky právomoci je neodstrániteľnou vadou konania, ktorú sú sudy povinné skúmať počas celého priebehu konania *ex offio*, preto mali povinnosť konanie o poddžníckej žalobe zastaviť.

15.2 V nadväznosti na uvedené došlo zo strany všeobecných súdov k zásahu do práva sťažovateľky na zákonného sudcu, pretože zákonným sudcom mohol byť jedine sudca, ktorý prejednáva incidenčnú žalobu podanú žalobkyňou, v ktorej sa rieši jej údajná pohľadávka voči [REDAKOVANÉ] (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 3 Cbi 20/2012 a konanie krajským súdom pod sp. zn. 1 CoKR 23/2016), ako aj sudca, ktorému by pripadla žaloba podaná správcom konkurznej podstaty, ak by bol toho názoru, že [REDAKOVANÉ] má pohľadávku voči sťažovateľke.

15.3 Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že krajský súd na rozdiel od okresného súdu za rozhodnú považoval otázku, „či bola banka povinná vyplatiť v dôsledku exekúcie vedenej proti povinnému prikázaním pohľadávky z účtu v banke povinného peňažné prostriedky z účtu povinného žalobcovi ako oprávnenému“, v súvislosti s ktorou prekvapivo

skúmal, resp. právne posudzoval preukázanie štyroch predpokladov na dosiahnutie úspechu v sporovom konaní o poddĺžnickej žalobe, ku ktorým však sťažovateľke nedal možnosť sa vyjadriť. Uvedené pochybenie neodstránil ani najvyšší súd, ktorý navyše nesprávne konštatoval, že právne posúdenie danej otázky bolo (aj) obsahom odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. Prekvapivým je aj to, že pre krajský súd sa stalo podstatné, že exekučný príkaz, ktorý bol vydaný súdnym exekútorom po podaní návrhu na odklad exekúcie, mal všetky náležitosti, nebol zrušený a bol záväzný, čím odobril nárok vyplývajúci z poddĺžnickej žaloby, avšak bez riadneho doplnenia dokazovania na vytýčenom pojednávaní.

15.4 Krajskému súdu sťažovateľka vytýka, že odmietol riešiť ňou nastolenú právne relevantnú otázku, či kvázi suspenzívne účinky podaného návrhu na odklad exekúcie, ktoré nastávajú bez ďalšieho priamo zo zákona, bez ohľadu na to, či o podanom návrhu má súdny exekútor vedomosť, bránia vykonaniu exekučného príkazu.

15.5 Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je podľa názoru sťažovateľky arbitrárne, navzájom protirečivé, obsahujúce argumenty, ktoré si vzájomne odporujú.

15.6 Sťažovateľka uvádza, že na podklade napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 33 Cb 126/2012-539 z 21. júna 2018 (ako exekučného titulu) prebieha proti nej pred Okresným súdom Banská Bystrica exekučné konanie vedené pod sp. zn. 55 Ek 1189/2019. V rámci exekúcie vedenej súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. 322 EX 396/2019 bolo sťažovateľke zakázané nakladať s jej konkrétne vymedzeným majetkom. Napadnutý rozsudok krajského súdu tak zasahuje aj do základného práva sťažovateľky vlastníť majetok a práva na ochranu majetku.

16. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti a doplnení ústavnej sťažnosti z 5. marca 2020 navrhla, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom vyslovil porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

16.1 Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

II.

17. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

20. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

21. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

23. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 156/2018-726 z 18. apríla 2019 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 73/2019 z 28. novembra 2019 podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval, preskúmal, či bola podaná vo forme ustanovenej § 40 zákona o ústavnom súde a či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti ustanovené § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde a ďalšie procesné podmienky vyplývajúce z § 124 zákona o ústavnom súde. Keďže nezistil formálne ani obsahové nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach a ani dôvody na jej odmietnutie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých treba posúdiť v konaní vo veci samej, podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu (bod 1 výroku uznesenia).

III.

24. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. V zmysle § 131 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o ich skoršom zrušení.

25. Sťažovateľka návrh na odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 156/2018-726 z 18. apríla 2019 odôvodnila tým, že jej hrozí nenapraviteľná ujma. Takéto rozhodnutie ústavného súdu nepredstavuje pre žalobkyňu, ktorá bola donedávna v strate a mala majetkové pozadie v Karibiku, pričom v súčasnosti sa vie na Slovensku

dostaviť len k poštovej schránke, ktorú má spoločnú s ďalšími desiatkami, resp. stovkami iných obchodných spoločností, žiadne relevantné riziko. Donedávna bol štatutárnym orgánom žalobkyne „najznámejší biely kôň v Čechách a na Slovensku“. Sťažovateľka sa obáva, že žalobkyňa je subjektom, u ktorého vymožitelnosť pohľadávky v prípade zrušenia exekučného titulu je *de facto* nereálna.

26. Ústavný súd preskúmal ústavnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu, dôvody ústavnej sťažnosti i návrh sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu a dospel k záveru, že sú splnené podmienky pre odloženie jeho vykonateľnosti v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 33 Cb 126/2012-539 z 21. júna 2018, keďže sťažovateľke hrozí v dôsledku prípadného výkonu tohto rozhodnutia závažná ujma, pričom odložením vykonateľnosti nebude ohrozený žiaden verejný záujem, preto rozhodol tak, ako je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

27. Ústavný súd súčasne poukazuje na to, že odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu možno charakterizovať ako rozhodnutie dočasné a predbežné, takže prípadným vyhovením alebo odmietnutím návrhu na odloženie vykonateľnosti ústavný súd nijako neprejudikuje konečné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 30/09).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu